

3 Változik a vízszolgáltatások díjszabása, modernizálást ígérnek

7 Török önkéntes segíti idén az Ér Hangja Egyesület munkáját

Sehol máshol nincs ilyen társaság

Adakozó lelkükről és eleganciájukról tettek tanúbizonyságot a XII. jótékonybál résztvevői

Hampel Katalin viselettervező szavait idézve: „Sok helyen megfordultam már, de ilyen elegáns bál társaságot még sosem láttam!”

A magyar kultúra napi jótékonybál nyitánya s legfontosabb eleme az évente számos eseményt felvonultató, Székelyhídon szervezett művelődést szolgáló programsornak.

Sorra érkeztek az elegáns, nyakkendő, csokornyakkendő urak oldalán, a gyönyörű nagyszékely ruhába öltözött hölgyek a díszbe öltöztetett múzeum épületébe január 25-én este. Az érkezők sorát Bőjte Csaba ferences rendi szerzetes és a Dévai Szent Ferenc Alapítvány általa működtetett székelyhídi Gyermek Jézus-otthon kis lakóinak bevonulása zárta, mintegy jeladasként az ünnepség kezdetének.

A kisebb és nagyobb közösség

A nyitóbeszéd sora Béres Csaba polgármester köszöntő szavaival indult. Az idei bál fővédnökének, Belánszky-Demkó Zsolt helyettes államtitkárnak üzenetét munkatársa, Névai Gábor tolmácsolta; a magyarországi agrárminisztérium nemzetközi kapcsolatokért felelős illetékese objektív okokból nem tehetett tiszteletét a székelyhídi eseményen. Cseke Attila szenátor, az RMD SZ Bihar megyei szervezetének elnöke a jótékonybál mellett arra hívta fel a figyelmet, egyenként is felelőségünk az odafigyelés, hisz közösséggé úgy kovácsolódhatunk, hogy észrevesszük a mellettünk élő embertársunk szükségét, és lehetőségünk szerint enyhítünk a rászoruló hi-

ányán. Szabó Ödön Bihar megyei RMD SZ-es parlamenti képviselő adott hangot az évek óta ez alkalommal ünnepelt születésnapnak: január 24-én töltötte ugyanis hatvanegyedik életévét Csaba testvér. A jókívánságokat szerényen fogadó szerzetes vendéget hozott magával, az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus szervezőbizottságának sajtóreferensét, Zsuffa Tündét. Meghívás hangzott el az 1881 óta rendszeresen megszervezett egyhetes nemzetközi találkozó idei kiadására, amelyet szeptember 13–20. között Budapesten tartanak. *(A rangos eseménynek korábban, 1938-ban is otthont adott a magyar főváros, Szent István királyunk elhunytának 900. évfordulója kapcsán – szerk. megj.)*

Felelőség magunk kertjéért

Az idei bál kulturális fővédnöke, a Partiumi Keresztény Egyetem (PKE) rektora, a székelyhídi származású dr. Pálfi József a művelődés felelősségteljes feladatáról beszélt szép hasonlattal. „Valójában két paradicsom között éli az ember földi életét. E két paradicsom között adott időben, adott helyen, adott térben végezhethetjük feladatunkat, életküldetésünket. A paradicsom szó nem található a szentírásban ebben a formában, viszont a kert, az édenkert sokkal inkább. Ez nem egy behatárolt terület, hanem mindnyájan érezhetjük a magunk kertjét egy olyan területnek, ahol feladatunk van.”

Fejlesztünk és fejlődünk (2.) – Infrastruktúra, kultúra, oktatás

Előző lapszámunkban beszámoltunk a Székelyhídon 2019-ben elindult sok fejlesztési és rehabilitációs folyamatról, melyek az elmúlt évek törekvéseinek köszönhetőek. A színház felújítása, az uszoda megépítése, az ipari park létrehozása csak néhány ezek közül. A folytatásban a településhez tartozó utak modernizálását, az ANL-tömbház, a bölcsőde megépítését, az iskolai fejlesztéseket és a kulturális programokat elemeztük közösen Béres Csaba polgármesterrel.

Aszfaltozások, útkövezések

Településünkön 2 165 353,78 lejt fordítottak mezőgazdasági utak aszfaltozására, így összesen 8,91 kilométernyi útszakaszt terítették be burkolattal a helyi fejlesztéseket célzó országos program (PN DL) keretében, illetve a polgármesteri hivatal saját hozzájárulásával. „Például Csokalyon a Becsalító a csokalyi Temető utcá-

A fő cél, hogy a modern oktatási eszközök a nagyobb osztályok tantermeibe és az óvodákba is beköltözzenek

ig modernizáltuk az utat. Új aszfaltréteg került a 13. számú községi útra is, 2421,50 méter hosszán, a főút irányából a Csokalyra vezető úton, a helyi állomástól a református templomig, a Bihar Megyei Tanács támogatásával, illetve településünk által biztosított önrészből. Érköbölkúton a 12. számú köz-

ségi út mentén 512 méter hosszú szakaszt aszfaltoztunk le, a buszmegállótól kezdődően. Ugyanakkor 150 méternyi utat köveztünk le a templom fele, valamint árokjavítás is végbement” – sorolja a városvezető.

Jelenleg folyik a Székelyhidat Érselénddel összekötő 2,596 kilo-

Tavaly 2 165 353,78 lejt fordítottak mezőgazdasági utak aszfaltozására

méternyi hosszú út modernizálása, ugyancsak PN DL-forrásokból és városunk polgármesteri hivatalának saját hozzájárulásával. Új aszfaltréteg került a Hegyközszentmiklóst és Székelyhidat összekötő 767A. számú megyei út 1,2 km-es szakaszára is. Hegyközszentmiklós és Nagykágya utcáit

is útburkolat fogja borítani, eddig 6,76 kilométernyi szakaszra került aszfalt és következik még 7,15 kilométer korszerűsítése.

Befejeződött ugyanakkor az úgynevezett 5. számú községi út, azaz a Székelyhid–Kiskereki összekötő út kövezése, 780 m hosszán.

Alapszintű borászati és borismereti alapkurzust tartottak

Alapszintű borismereti tanfolyamnak adott otthont a székelyhídi múzeum épülete január 10–12. között. Dr. Mészáros Gabriella budapesti borakadémikus, egyetemi docens, a magyarországi borkollégium társalapítója három napon keresztül tartott elméleti előadásokat és gyakorlati, borkóstolással egybekötött szemináriumokat érmelléki, székelyhídi borászok, leendő borászok és a lelkes borkedvelők számára.

A tizenkilenc résztvevő megismerkedhetett az előadásokon a szőlőültetéshez ideális éghajlati- és talaj adottságokkal, különböző világfajták és a Kárpát-medencében őshonos szőlőfajták tulajdonságairól, természetbe illeszthetőségükről tanulhattak, majd kitértek az érmelléki biológiai tényezőkre is. Az előadó nagy érdeklődéssel hallgatta a helyiek tapasztalatait és szívesen látta el tanácsokkal hallgatóságát.

A magyar és világi borvidékek jellemzői után a bor szerkezetéről, a modern és a minőségi borkészítési technológiákról, divatos és jól értékesíthető borcímkekről, marke-

tingstratégiákról is hallhattak az érdeklődők.

A borkóstolás művészetét csak kóstolás által lehet megtapasztalni, fejleszteni, így a gyakorlati részben alapos elemzésre került minden korty bor. A kóstolási sorból nem maradt ki a tanfolyamon résztvevő borászok nedűi sem. A „diáktársak” és dr. Mészáros Gabriella kóstoltak, összehasonlítottak, véleményeztek és összességében kijelenthetjük, hogy van mivel büszkélkednünk, jó boraink és hozzáértő borászaik vannak.

A székelyhídi sósúti pincesor és az itt található professzionális és jól felszerelt pincék láttán a tanárnő szorgalmazta és javaslatokat tett az érmelléki nagy hagyományal rendelkező borvidék fellendítésére.

A kurzus nem titkolt célja az volt, hogy felhívja a figyelmet a minőségi borkészítésre, és hogy megadja ennek a megvalósításához a módszert, valamint az eszközöket is.

A fogyasztók egyre inkább magas hangsúlyt fektetnek a minőségi, jó alapanyagokból készült ételek, italok fogyasztására, így fontos, hogy

Dr. Mészáros Gabriella (jobbról a hatodik) és a tanfolyam résztvevői a borkóstolás tárgyi bizonyítékaival

a helyi borászaik az igényeknek megfelelő, magas élvezeti értékkel bíró borokat palackozzanak és juttassanak a fogyasztók asztalára.

A tanfolyam Székelyhíd helyhatósága és az Erdélyi Magyar Borászok Egyesülete szervezésében a Nagyváradai Borbarátnők és a Románi-

ai Magyar Gazdák Egyesülete Bihar megyei szervezetének támogatásával valósult meg.

FÜZESI MÓNIKA

Kiállításpremier a Petőfiben

Kézzel festett tányérokat és akvarelleket mutatott be az érmihályfalvi Ábrány Juliánna január 23-án a székelyhídi Petőfi Sándor Elméleti Líceumban. Az alkotó porcelántányérokra üvegfestékkel népi motívumokat, rövidebb szövegeket, sőt többek között Wass Albert-idézeteket is fest. Általában üvegfestékkel üvegre festenek, tehát művészete kuriózumnak is mondható, de a valóságban az ok prózaibb: Juliánának nem tetszenek az üvegek, távolabb állnak tőle, mint a kerámia. Akvarelljei természetképek, csendéletek. Hobbiként, időtöltésként foglalkozik a festéssel. Soha nem tanult sem festést, sem üvegfestést, sőt festő- vagy üvegfestőművészt munka közben sem látott még, hogy onnan lesse el a tudományt. Honnan mégis az indíttatás, hogyan lehet tanulás nélkül tanulni? – tettük fel a kérdést. Megtudtuk, gyermekkorában édesanyja festegetett otthon, tőle örökölhette a vonalmat a festés iránt, a technikák elsajátításában viszont néha az internetet is segítségül hívja. Ez a mihályfalvi kézművesnő első kiállítása, amely a Székelyhídon zenét oktató Orosz Otlia tanárnő unszolására alakult ki, tehát az iskola közönsége ilyen szinten premiernek lehetett szemtanúja.

CSERVID LEVENTE

Ábrány Juliánna először mutatta be művészetét a nagyközönségnek a székelyhídi kiállításon

Több új sporteszközzel bővült a csokalyi közösségi ház

A nagy sikerre való tekintettel a jövőben heti-kétheti rendszerességgel rendeznek majd sportvetélkedőket Csokalyon

Használatba vették a csokalyi fiatalok a magyar kormánytámogatással megvásárolt sporteszközöket a helyi református közösségi házban december elején. Az eszköztár bővítését a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. Ifjúsági- és cserkész-közösségek tevékenységének támogatása elnevezésű pályázata tette lehetővé.

A támogatás összegéből pingpongasztalt, elektromos dartszekerényt, airhockey- és csocsóasztalt, illetve kisebb sporteszközöket (pingpongütőket és -labdákat) vásároltak.

Az átadáson több mint harminc gyerek, fiatal és felnőtt érdeklődő volt jelen, 10-től 40 éves korig terjedő korosztályból. Nyolc fiatal dartsversenyben vetélkedett, a többiek asztalitenisz-bajnokságban mérkőztek meg, kieséses

formában, a várakozók pedig csocsón vagy airhockey-n szórakoztak, illetve szurkoltak.

Az infrastruktúra-fejlesztés nagy hasznára válik a helyi fiataloknak, akik rendszeresen szerveznek ifjúsági sportvetélkedőket (például évente többször nagy sikerű asztalitenisz-bajnokságot). Ezek az alkalmak nagyban elősegítik a közösségépítést, melynek nemcsak az egyházban, de a faluközösségben is áldásos hozadékai vannak: a felnövő fiatalok itt akarnak maradni a családi és baráti közösségben.

A sportestek nagy sikernek örvendenek, ezért a jövőben heti-kétheti rendszerességgel is rendeznek majd ilyen közösségerősítő vetélkedőket a csokalyi fiatalok és fiatal felnőttek számára.

TOKÁR SÁNDOR

Összefogás Noelért – Jótekonysági teremlabdarúgó-bajnokság

Jótekonysági célú teremlabdarúgó-bajnokságot szervez február 22-én a székelyhídi sportcsarnokban a Székelyhídi Sasok Sportklub. A megmérettetésre legfeljebb nyolc csapat jelentkezését várják a szervezők. A részvételi díj csapatonként 150 lej. A helyszínen kitett gyűjtődobozban a közönség tagjai is lehetőség szerint adományozhatnak a SMA 1 genetikai betegséggel harcoló érktörtvélyesi Noel számára. A rendezvényen összegyűlt teljes összeget (a nevezési díjakat és a helyszíni adományokat) a kisgyerek részére ajánlják fel. A torna reggel 9 órakor kezdődik. A csapatok a nevezési szándékot legkésőbb február 8-ig jelezhetik a 0745-537073-as telefonszámon. Ne feledjük, hogy sok kicsi sokra megy, így te is hozzájárulhatsz részvételeddel a kicsi Noel megsegítéséhez.

Nyugdíjasklub alakul Székelyhídon

A Székelyhídi Nyugdíjasklub létrehozásáról tartanak alakuló megbeszélést február 12-én, szerdán 17 órától a polgármesteri hivatal gyűléstermében. A szervezők várják az érdeklődőket, akik szeretnék részt venni a létrehozásban és a közös munkában.

Pálinkatúra a modern pálinkák világában

Szeretne többet megtudni a pálinkáról, a pálinkakészítésről? Napirenden szeretne lenni az aktuális trendekkel? Megkóstolna finomabbnál finomabb párlatokat? Sok szeretettel várjuk február 22-én 17 órától Székelyhídon a múzeum épületében megrendezendő pálinkaestünkre, ahol a többszörsen kitüntetett pálinkaszakértő, Dezső Tibor izgalmas kalandozásra invitálja az érdeklődőket a modern pálinkafőzés világába. A pálinkafogyasztás életünk fontos eseményei alkalmával már régóta fontos helyet foglal el a gasztronómiában. Szívesen fogyasztjuk, ismerjük, de mégsem igazán tudjuk, miben rejlik a különlegessége, nem ismerjük igazi értékeit. A pálinkakóstoló alkalmával a vendégek betekintést nyerhetnek nemcsak a minőségi pálinkafogyasztás kultúrájába, de a készítés rejtelmibe is.

Részvételi díj: 70 lej/fő. A helyek száma korlátozott, részvételüket kérjük előre jelezzék a 0742-908047-es telefonszámon vagy a szervező egyesületnek küldött Facebook-üzenetben.

ÉRMELLÉKI PÁLINKAKULTÚRA EGYESÜLET

Fejlesztünk és fejlődünk (2.)

Nagy lépések Székelyhídon és a környező falvakban infrastrukturális, kulturális és oktatási téren

1 Béres Csaba polgármester nemrégiben egy olyan szerződést is aláírt, melynek értelmében a PNDL II. program keretében az elkövetkező hónapokban modernizálják Érolaszi, Érköbölkút, Csokaly és Székelyhíd egyes utcáit (összesen 19,7 kilométer hosszúságban).

Harmadik ANL-tömbház

Az Országos Lakásügynökség (ANL) pozitívan bírálta el városunk kérelmét a harmadik úgynevezett ANL-tömbház megépítésére. A finanszírozó intézmény már alá is írta a szerződést a kivitelezővel a 18 lakásból álló épület kivitelezésére az Eroilor utcán, márciusban indulnak a 16 hónapra tervezett munkálatok.

Bölcsőde és napközi

2019. július 28-án napközi és bölcsőde alapkövét is elhelyezték a református egyház tulajdonába tartozó területen, mely a Kárpát-medencei óvodafejlesztési program keretében, a magyar kormány támogatásával épül. Az épületet körülbelül fél év múlva adják majd át.

Bővelkedtünk kulturális és családi eseményekben

Tavaly számos kulturális és családi programnak adtak helyet Székelyhíd és a hozzá tartozó falvak. Ehhez szükség volt a helyi civil egyesületek és a város polgármesteri hivatalának összefogására. Több rendezvény a Bihar Megyei Tanács két alegysége, azaz a Szociális és Közösségi Igazgatóság, illetve a Projektkezelő és Fejlesztési Igazgatóság támogatásával valósult meg. „Januárban megszervertük a nagy sikernek örvendő magyar kultúra napi jótékonyági bá-

Még az idén birtokba vehetik az apróságok a bölcsőde és új napközi épületét

lunkat, majd februárban a 25., jubileumi borversenyt is” – kezdte a felsorolást Béres Csaba.

Júniusban kettős eseménynek adott helyet városunk, egyrészt a háromnapos változatos programú városnapnak, másrészt az Ér Hangja Egyesület által megrendezett testvértalálkozónak. Július, augusztus és szeptember igazán telítettek voltak kulturális programok szempontjából.

„Már két éve azon dolgozunk, hogy a nyári szünidő során igazán hasznos, de ugyanakkor játékos és szórakoztató programokat biztosítsunk településünk iskolásai számára. Szerveztünk román- és német nyelvi tábort, néptáncot, biciklis-, foci- és ökotábort” – részletezte a polgármester. Utóbbi kettő során lehetővé tették a helyi résztve-

vők számára, hogy magyarországi helyiségek hasonló korú gyerekeivel ismerkedjenek, barátságokat kössenek. Nagykágyán, Csokalyon és Érköbölkúton már két év óta sikeres családi napokat bonyolítanak le. Augusztusban Székelyhíd kapta azt a megtiszteltetést, hogy fogadhatta a Debreceni Virágkarnevál díszkocsijait, a rendezvényt nagyszerű táncos-koncertes show-műsor övezte, melyen nemcsak Székelyhíd, hanem a megye sikeres táncoscsoportjai is bemutatkoztak.

Az Érmelléki Ősz új helyszínt kapott, ezúttal a pincesor adott helyet a népi és modern táncokat felvonultató rendezvénynek, melyet Mohácsi Brigitta koncertje koronázott meg. Az eseményen a környező települések szép számú szüreti táncosai, néptáncoscsoportjai is

felléptek. Novemberben újra megtartották a nemzetközivé előrelépett Érmelléki Kórustalálkozót, december elején pedig az Érmelléki Fonót. Karácsony előtt az egyhetes karácsonyi vásár adott lehetőséget a helyieknek a kikapcsolódásra és az ünnepi hangulat átélésére. A gyerekek műsorain kívül idén nagy

sikernek örvendett a mesefilm-be mutatató és a Noel megsegítésére szervezett koncerten is szép számban jelentek meg nézők.

Fejlesztünk az iskolákban

Az Edelenyi Szent Miklós Görög-katolikus Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskolával ápolta jó szakmai kapcsolatot arra sarkalja a városvezetést, hogy támogassa Székelyhíd tanintézményeit is a modernizáció útján. A matematika, román és idegen nyelvek oktatását elősegítő legős foglalkozások bevezetése az elemi osztályokba csak a kezdet volt. „Jelenleg azon dolgozunk, hogy az interaktív, korszerű oktatási módszerek és eszközök a nagyobb osztályok tanmenetébe, de ugyanakkor az óvodába is beköltözzenek” – nyilatkozta a városvezető.

Biztosan akad még javítanivaló településünkön, viszont azt biztosan állíthatjuk, hogy Székelyhíd és a hozzá tartozó falvak haladnak a fejlődés útján, nemcsak infrastrukturális szempontból, hanem az oktatás és kultúra terén is. Emellett Székelyhíd a fentebb felsorolt, illetve előző cikkünkben taglalt tényezőknek köszönhetően egyre városiasabb képet fog kapni.

ANTAL NOÉMI

Az Eroilor utcában márciusban indul az új ANL-tömbház építése

A nyári szünidőben hasznos, játékos és szórakoztató programokat biztosítottak a gyerekeknek

Néhány táborban a helyiek hasonló korú magyarországi gyerekekkel kötöttek barátságot

Változik a vízszolgáltatások díjszabása, modernizálást ígérnek

Az ivó- és szennyvízre vonatkozó új, egységes díjszabást vezet be januártól a hatáskörébe tartozó tizenöt településen (köztük Székelyhídon és környékén) az Apă Canal Nord Vest Rt. Így (áfa/TVA nélkül) az ivóvíz köbméterre 3,19 lejbe fog kerülni, a szennyvíz-ellátása pedig 2,93 lej/m³ lesz.

A cég közleményében egyben bejelentette, hogy a különböző polgármesteri hivatalok tulajdonába tartozó létező közszolgáltatásokat regionalizálták. Vagyis az új intézményi struktúrában az eddig helyi szintű szolgáltatásszervezés és gazdálkodás ezután regionális szinten valósul meg. A vonatkozó döntést

a megyénket is magába foglaló északnyugati fejlesztési régió közgyűlése hozta meg.

A Bihar megye északnyugati régiója ivóvíz- és szennyvízhálózatának üzemeltetési és modernizálási feladatait ellátó részvénytársaság teljes mértékben az érintett helyhatóságok tulajdonában van. A társaság a vízközmű-szolgáltatás működési költségeit teljes mértékben a felhasználóktól befolyó ivóvíz-, illetve szennyvízdíjból fedezi.

Érdeklődésünkre Balogh Ferenc ügyvezető igazgatótól megtudtuk, a 2020-as állami költségvetésben 15 millió lejt különítettek el a megye északnyugati fejlesztési kistérség vízellátá-

sának modernizálására. Még nem tudják pontosan, hogyan fog megvalósulni, ezt még tárgyalják, de fejlesztés és a víz minőségének javulása biztosan várható. A minőségjavításhoz elengedhetetlen csőcserékkel kapcsolatban az igazgató közölte, le van adva, elbírálás alatt van egy ilyen pályázat, amely lehetővé fogja tenni sok helyen a csőcseréket, infrastrukturális felújításokat. Az árak tekintetében pedig a közösségi közmujszolgáltatásokat felügyelő országos hatóság (ANRSC) honlapján megnézhetőek és összehasonlíthatóak a Romániában működő vízszolgáltatók díjszabásai – mondta az illetékes.

Az Apă Canal Nord Vest Rt. közleményében kiemeli, célja egészséges és tiszta ivóvíz biztosítása minden egyes felhasználó számára, amely megfelel az országos és európai jogszabályokban előírt paramétereknek, ezáltal biztosítva a felhasználók egészségvédelmét is. Törekszenek a vízszolgáltatás stabil biztosítására és a vízszolgáltatás folyamatos modernizálására, kéri a fogyasztók megértését és együttműködését.

Az ivóvíz- és szennyvízszolgáltatás állapotának alakulására a továbbiakban még visszatérünk.

ÉR HANGJA

Új év, újabb ifjúsági lehetőségek

Kitárulnak a nemzetközi ajtók az újat megismerni vágyó érmelléki fiatalok előtt

Egyesületünk tevékenységét Egeresi Ingrid (balról) mutatta be a külföldi partnereknek

Coimbrai városnéző. Székelyhíd csapata a portugáliai világorökségi helyszíneken

Már jelentkezünk összefoglalóval az Ér Hangja Egyesület nemzetközi ifjúsági programjairól (a havilap tavaly októberi hasábjain), ám ahogy ott megírtuk, van folytatás. Tavaly fiataljaink Norvégia, Litvánia, Spanyolország levegőjébe szagolhattak bele, míg mások pontosan Székelyhídra voltak kíváncsiak az egyesületen keresztül. Alig ért haza mindenki, már itt is volt a 2020-as év, amelynek nemzetközi eseményei rögtön januárban kezdetüket vették.

Hatan Portugáliában

Az újév teljes harmadik hetét hat szerencsés fiatal Portugáliában, Coimbrában tölthette egy Erasmus Plus ifjúsági csereprogramon az egyesület küldöttségében. A Romániát, ezen belül Székelyhídat képviselő csapat görög, litván, olasz és portugál fiatalokkal ismerkedve vett részt a rendezvényen, amelyet a Coimbrai Egyetem diákszervezetének emberi jogok védelméért felelős szakosztálya szervezett. Innen már esetleg sejteni lehet, mivel is foglalkozott az öt képviselt ország összesen harminc résztvevője egy héten át: az alapvető emberi jogok megismerésével. A szervezők a napjainkban talán legsértettebb jogcsoportokat rábízták a nemzeti csapatokra, hogy azok készüljenek fel és mutassák be őket társaiknak a hét során, nem formális módszerekkel, műhelymunkák által.

Varietas delectat (a változatosság gyönyörködtet): öt nemzet fiataljai együtt Coimbrában

Így csapatunk, sejtethetően történelmi okokra alapozva, a gyermekjogok témakörében végzett némi kutatást, bemutatva a világot, az Európai Unió és a programon képviselt országok szintjén is, hogy ki mennyire sikeres a gyermekjogok védelmében, vagy hogy melyik országban miért szenvednek erőszakot, hiányt a társadalmak legvédtelenebb rétegei. Emellett terítékre kerültek még a nemzeti kisebbségi jogok, a nők jogai, az emberi jogok és a bevándorlás viszonya is. A napközbe-

ni komoly beszélgetések, okfejtések után minden este a résztvevő nemzetek kulturális estje zárta a napot, amikor egy adott ország kultúrájával ismerkedhettek meg a fiatalok. A megszervezett programon kívül persze számos alkalom volt Portugáliával is ismerkedni, annak éghajlatával, étkezési és társadalmi szokásaival, közlekedésével, hagyományos fado zenestílusával és popzenéjével is. Így kis küldöttségünk tudásban és érzelmekben is gyarapodva tért haza a portugál kalandból.

Egyéves partnerséget zártunk Olaszországban

A projektzáró eseményt a Perugia tartományban fekvő Marsciano városában tartottuk, ahol az ottani olasz partner, a Travelogue Egyesület összehívta és megszervezte az egyéves pályázat záró konferenciáját. A pályázat lényege a kulturális örökségünk fennmaradása és hagyományainak megőrzése, melyre az Erasmus európai uniós program nyújtott finanszírozá-

si lehetőséget. Mind a négy partner bemutatta a saját egyesület által szervezett hagyományörző programokat, s méltán mondhatjuk, hogy az Ér Hangja Egyesület kicsit sem maradt el a kitzűzött céloktól, hiszen az Adventi Fonóban megszervezett műhelymunkák értéke és érdekessége vitathatatlan. A partnerek ezt követően megvittatták, hogyan és milyen formában lehetne folytatni az együttműködést. A konferenciát kellemes irodalmi esttel zárták, Dante Alighieri híres *Isteni színjátéka (Divina Commedia)* 17. énekét olvasták fel zenei aláfestéssel.

Idei tervek

A nemzetközi kapcsolatrendszer valóban egyre bővül, hisz az Ér Hangja Egyesület feltett célja, hogy minél több, tematikáját tekintve minél árnyaltabb lehetőségszeletet nyisson Székelyhíd és az Érmellék fiataljai előtt. Mind ezt az Európai Unió Erasmus Plus programjának segítségével, annak minden előnyével biztosítva az érdeklődők számára. Az idei naptárunkban két, olaszországi és litvániai ifjúsági csere is szerepel már. E lehetőségeket pedig bárki elérheti majd az Erhangja International Facebook-oldalon, az Ér Hangja Instagram-oldalán, vagy a www.palyazatok.erhangja.ro honlapon.

ÉR HANGJA

A fák karbantartása

Székelyhíd helyhatósága tavaly szerződést kötött a margittai székelyhelyű Insert Sistem Kft. céggel a közterületeken lévő fák koronáinak karbantartására. Az együttműködés azért szükséges, mivel a városban, főként a parkos részeken, nagyon sok előregedett fa van. Az őszi munkálatok során a tisztító vágásokon kívül, a veszélyesebb ágak eltávolítása is megtörtént (melyek vihar esetén könnyen leszakadhatnak és ráeshetnek a gépjárművekre, járókelőkre). Az idei évben folytatódna a tisztító munkálatok a tavaly nem rendezett területeken is. A veszélyes, előregedett fákat kivágják, az erdészeti hivatal bevonásával.

Látni és látszani – előzzük meg a biciklibaleseteket!

A kerékpárosokat érintő, utóbbi időben egyre gyakoribb balesetek elkerülése érdekében, biciklis baleset- és általános megelőzési óvintézkedésekre hívták fel a lakosok figyelmét decemberben a Petőfi-líceumban és a városi piacon. Ennek keretében tájékoztatták a diákokat a biztonságos közlekedés szabályairól és fontosságáról, illetve a láthatóságot elősegítő fényvisszaverő mellény kötelező használatára is kérték a gyerekeket, melyből mindenki kapott egyet ajándékba. A kampány további részében a szervezők és a rendőrség képviselői a piacon és a piac környékén kerékpárral közlekedőket megajándékoztak egy-egy fényvisszaverő mellénnyel és kerékpárbaeset-, illetve általános megelőzési intézkedésekre hívták fel a figyelmet. A szervezők továbbiakban is nagy hangsúlyt szeretnének fektetni a balesetmegelőzésre, ezért a jövőben újabb és szélesebb körű akciókat is fognak tartani.

A figyelemfelkeltő akciót a városi helyhatóság a helyi rendőrség képviselőinek együttműködésével, a Bihar Megyei Tanács Szociális és Közösségi Igazgatóságának támogatásával szervezte meg.

FÜZESI MÓNIKA

A rendőrség és a helyhatóság a jövőben újabb és szélesebb körű figyelemfelhívó akciókat tervez

Sehol máshol nincs ilyen társaság

Adakozó lelkükről és eleganciájukról tettek tanúbizonyságot a XII. jótékonysági bál résztvevői

1 „Akár művelni, akár őrizni, s akár egy kicsit úgy művelni, hogy hasonlítson legalább nyomelemeiben arra, amit elképzelünk magunknak. Amikor az ember a maga helyén, azt a kert, ami rá van bízva – ez legyen Székelyhíd, Érmellék, Partium, vagy akár tovább lehet bővíteni ezeket a köröket – ezzel a tudattal műveli, akkor óhatatlan, hogy ne azzal a felelősségtudattal viszonyuljon hozzá, ahogy ezt gondolja” – hangzott.

Végiggondolva a kultúra fogalmát, valójában olyan ez, ami magához köt, hasonlóan a kultusz szavunkhoz, melynek gyökereit vizsgálva ráeszmélhetünk, minden a Teremtőhöz köt bennünket, tőle kapjuk teremtményi feladatunkat. Van ebben egy folytonosság, amit családuktól, otthonuktól, tanítóinktól, oktatóinktól kapunk, ami szívünkbe, lelkünkbe, elménkbe mélyen elül, bevésődik, és arra készít bennünket, hogy felvállalva továbbadjuk, ugyanazt a kultúrát szolgáljuk.

Zenés-táncos előadások, divatbemutató

A nyitóbeszédet színes, színvonalas program tagolta. A székelyhídi Gyermek Jézus Otthon lakói, táncos és énekkel készültek. Petőfi Sándor költő városunkban 1843-ban megírt *A szerelem, a szerelem* című versének megzenésített verziója hangzott. A hálás közönség, a bálozók vastappsal jutalmazták a Zajgó Néptáncsoport előadását, melynek irányítója Béres Csilla, koreográfusa Gombos András, a Szeged Táncgyűttes vezetője. Az Oláh Katalin vezette Tini Dance Center Táncstúdió ifjú tagjai idén is elvárásolták produkciójukkal a közönséget. A fellépők sorát a közismert budapesti viseletter-

A bálozók együtt énekeltek a Csárdáskirálynő betétdalait Sáfár Mónika Jászai Mari-díjas színművésszel

vező, Hampel Katalin *Stílus és tradíció* elnevezésű divatbemutatója zárta, melynek jellegzetessége, hogy a megálmódott ruhaköltemények díszítései a reformkorig nyúlnak vissza, onnan merítenek ihletet, a legújabb trendet követve. A kollekciót bemutató modellek között ismerős arcok is felbukkanhatnak az előadás szerves részeként, a helyi vállalkozó kedvű hölgyek, urak, gyermekek magukra ölthetik a kollekció darabjait s végigvonulhatnak a „kifutón”. A divatbemutatókon közreműködő Sáfár Mónika Jászai Mari-díjas színművésszel a bálozók együtt énekeltek a *Csárdáskirálynő* betétdalait.

Több mint harmincezer lej gyűlt össze!

Az idén kalapács alá került, helybeli és környékbeli alkotóktól származó képzőművészeti alkotásokért

rendezett liciten befolyt 30 400 lej a Dévai Szent Ferenc Alapítvány helyi Gyermek Jézus-otthona költségvetését gyarapítja a szervező jóvoltából. A bál kora hajnalig tartott, a zenét a President együttes szolgáltatta. A bál szépe idén Asztalos Ildikó lett, a titkos zsűri választása szerint, udvarhölgyei pedig Csorba Nikolett és Kosztin Ingrid.

Remekbe szabott volt az idei esemény is, s köszönet jár érte a szervezőcsapatnak és az önkéntes fiataloknak, akik felszolgálnak, ruhátáros szerepet vállalnak, és elvégzik azt a sok apró-cseprő munkát, ami nélkülözhetetlen, hogy a bálozók jól érezzék magukat. És köszönet azoknak, akik évről évre eljönnek a bálba. (Hölgyeim! Hampel Katalin azt mondta, sok helyen megfordult már divatbemutatójával, de ilyen elegáns bál társaságot még sosem látott!)

RUPÁRCSICS JUDIT CSILLA

A bál szépe, Asztalos Ildikó (balra) és udvarhölgyei

Felavatták a szerelem ösvényének első állomását

Csaba testvér ötlete a párkereső fiataloknak szolgál útmutatóul

A bált megelőzően felavatták az első faragott oszlopot, Székely Csaba csíksomlyói mester művét, a szerelem ösvénye első állomásának jelképeként, a Gyermek Jézus Otthon Sport- és Szabadidőközpont és a Dévai Szent Ferenc Alapítvány által nemrégiben megvásárolt területet elválasztó keskeny úton. A területen a német-

országi Fördereinek St. Franziskus Devae.V. alapítvány segítségével épületeket terveznek Csaba testvér gyermekeinek és az elmélkedni vágyók számára. A tervek már készen állnak, árulta el Szeles Attila műépítész, az alapítvány kurátora. Az alkalmat hálaadó szentmise követte, melynek végén a ferences szerzetest énekkel köszöntötték az otthon gyermekei. Petőfi Sándort és Szendrey Júliát hívta segítségül Csaba testvér, amikor megszületett a szerelem ösvényének gondolata, azzal a szándékkal, hogy útmutató legyen azon fiataloknak, akik párt keresnek, család-alapítás előtt állnak, és szeretnének megmaradni a tisztaság útján. Az elmélkedés ösvénye ez, melynek különböző állomásai vannak: önismeret, zsákutcák, hogyan ismerjem meg jobban a párom, hogyan udvaroljak, milyen legyen a leánykérés, s így tovább egészen kilencig, nagyváradi indulással a költő nászútig, kísérve a költő szerelmes verseivel. Ennek az ösvénynek stációi közzé tartozik Székelyhíd, itt született *A szerelem, a szerelem* című költemény 1843. novemberében.

A liciten befolyt 30 400 lej a Gyermek Jézus-otthon költségvetését gyarapítja

Sziasztok Pajtikák!

A Karácsonyi vásáron bebizonyították, hogy a színpadon is megállják a helyüket. Nagyon ügyesen szerepeltek, szüleitek és tanítóitok nagy öröme. A téli ünnepek már elmúltak, de ahányszor végigsétálok a központi parkon, annyiszor csodálom meg a

zúzmarás kis fenyőfákat, amelyeket ti díszítettetek fel. Nagyon örültem az újévi jókívánságaitoknak. Köszönöm a szép rajzokat, amit nekem készítettetek. Fecske Csaba versével kívánok nektek én is boldog új évet!

KÓPÉ

Újévi köszöntő

FECSCKE CSABA

Itt van már az új esztendő,
 legyen teli padlás, bendő!
 Hízzék malac, pulyka, lúd,
 hosszú kolbászt, kurta bűt!
 A kamrában száz zsák búza,
 láb a csizmát el ne nyúzza!
 Teli legyen a fazék,
 jusson nekünk maradék!

Köszönjük szépen a beszámolót
Bede Anna-Eszternek,
 az XVI. Aranytoll
 F. Diósszilágyi Ibolya
 emlékverseny
 különdíjasának.
 Mindhárom Bihar megyei
 különdíjasnak gratulálunk
 a nyereményutazáshoz.
 ER HANGJA

	Beszámoló
2020.	
2019. XII. 13.-15.	<p>Péntek délután elindultunk Bihar Forauerberger Tamarával, Nica Krain kongorral és Pivők Julianna tanítónőmmel Budapestre egy kirándulásra melyet a „XVI. Aranytoll-F. Diósszilágyi Ibolya emlékversenyen”, a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat különdíjasaként nyertünk!</p> <p>A hosszú út után, Budapestben a Kócskó kollégiumban szálltunk meg, és már alig vártuk a reggelt, hogy elkezdődjenek a programok.</p> <p>Mikor végre reggel lett, átutunk a Parlamentbe részt venni ahol nagyon sok érdekes programon vehettünk részt. Megmutatták nekünk a magyar koronát, kéziműves foglalkozáson vettünk részt, mégis a legerősebbem az tetszett, amikor Király Viktor énekelt.</p> <p>Továbbá a házigazdától kaptunk egy háziasszonyt tele ajándékokkal.</p> <p>Várnap az Erkel színházban a „Dicsőítő” csodálatos darabját adták elő a bállet táncosok.</p> <p>Nagyon boldog vagyok, hogy igazi halerimákat láthtam. Fantasztikus élmény volt!</p> <p>Köszönöm a „Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálatnak” ezt a kirándulást!</p>
	<p>Bede Anna-Eszter IV. 913.C., osztályos tanuló</p>

BALÁZS OLÍVIA (I. C o.)

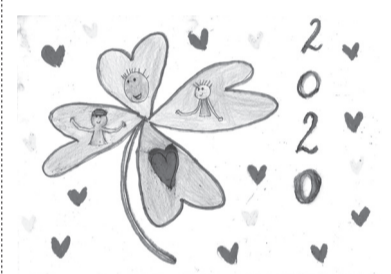
BEREZKI ZSELYKE (I. C o.)

BÉRES ABIGÉL (I. C o.)

CSUKA HANNA (I. C o.)

DANDÉ JÁZMIN (I. C o.)

DOMBI EVELIN (I. C o.)

DOMBI LORENA (I. C o.)

DOMBI PATRÍCIA (I. C o.)

FODOR SÁNDOR (I. C o.)

HAMZA MIRIAM (0. D o.)

HEGYESSY ZSÓFIA (I. C o.)

HENDRE ALINA (0. D o.)

KÓPIS DOROTTYA (I. C o.)

KULCSÁR TAMARA (I. C o.)

LAKATOS ALEXANDRA (0. D o.)

LAKATOS CLEOPATRA (0. D o.)

MURÁNYI LINDA (I. C o.)

NAGY BENJAMIN (0. D o.)

NAGY HANNA (I. C o.)

ÓB SEBASTIAN (I. C o.)

SOÓS REGINA (I. C o.)

SZABÓ DÓRA (I. C o.)

SZABÓ VIKTÓRIA (I. C o.)

SZILÁGYI DOMINIK (I. C o.)

TALPAS ALEXANDRA (0. D o.)

Török önkéntes érkezett hozzánk

Újabb, Törökországból érkezett önkéntessel bővült az Ér Hangja Egyesület népes családja. Hasszán Cimen január elején jött városunkba, és 23. születésnapját már új barátaival ünnepelte, új otthonában, Székelyhídon. Hasszán a sokak számára ismerősen csengő nevű török turistaparadicsomból, Kusadasiból érkezett, ahol családja többi tagjával a vendéglátóiparban dolgozik. Szülei szakácsként tevékenykednek, és kiskorától bevezették a munka világába. Tizenkét évesen már pincérségként dolgozott és a középiskola befejeztével már pincérként, teljes munkaidőben vetette bele magát a munkába. Programozói szakra jelentkezett az egyetemre, ahol sajnos nem vették fel, de nem adja fel az álmait és újra megpróbálkozik majd a felvételével, hisz a programozás, számítógépes munka a hobbija és az élete.

Hasszán a kilenc hónap alatt szerves része lesz az egyesület tevékenységeinek

Az önkéntesség fogalma nem idegen számára, hisz már Törökországban is részt vett korábban egy önkéntes programban, de az Ér Hang-

ja Egyesületnél végzendő munkája mégis kicsit olyan, mint egy első élmény, hisz távol az otthonától, családjától, új helyen, idegen országban

kell megállnia a helyét, amely izgalmas kalandnak tűnik számára.

Hasszán kilenc hónapot fog városunkban eltölteni. Fő tevékenységi köre a multimédia lesz: animációkat, videókat fog készíteni, melyek a közintézmények működéséről fognak szólni. Emellett minden hónapban kulturális eseményt fog szervezni, és persze szerves része lesz az egyesület egyéb tevékenységeinek is.

Rövid ittléte során már megszerette kisvárosunkat, bár kicsit hiányolja a nyüzsgést, amit otthon megszokott. Ittléte során fő célja, hogy csiszolja angolnyelv-tudását, megismerje kultúránkat, új barátokat szeressen. A magyar nyelvvel is szeretne minél jobban megismerkedni, bár bevallja, ez igen nehéz feladat lesz, de mint mindenhez, ehhez is pozitívan áll hozzá, hisz lényegében ez az önkéntes munka lényege.

VÁNYA BLANKA

Nekünk

érted értem
kócos hanyagsággal
feloldódni a fennsík vadonjában
ölelni az ősrégi újat
kifolyni a kockás dögszagú rend
parfüm poklából
olvasni a tiltott könyvet
a hús létbeégett hasábjain
napba karcolt vérforró utunkról
sírva az örömtől
poros ítéletek hamvas hamisságától
hányva végre
márványfelhőn tűztáncot kinyújtózni
a végtelenbe...

Karácsonyi eső

Először Isten szeretett
és lettél mag
akiben benne a világ
Isten fészke,
most Ő kéri hogy szeresd
mikor az idő héja felrepedt
és a kis pelikán melegeért sipog
hogy önmagad lehess
kis jászol, etető,
éhes istengyermekek ünnepi asztala
szóltan fenyő tele fénnnyel
ingyen szeretet, édes reménnyel.
... ha lépsz, egyedül leszel
és minél nagyobb, annál inkább
egyedül
aztán elkezdted belakni az új világot
és keresel
aztán rájössz
hogy ami kell az a van ami van
és megéled
hogy az igazi találkozás
az időtlenségből jön
az időtlenségben van
és időtlenséget teremt.

...
A leggonoszabb ember sem szörnyetegnek született... a környezet szeretetlensége tette bosszúállóvá... és azok szeretetlensége, akik arra rendeltettek, hogy a legintenzívebben szeressék, de nem tették, azok rohasztották benne a szép szeretőképességet gyűlölködő gonoszossággá... és ez abban a kritikus pillanatban történt, amikor... mindegy hány évesen... gyermeki tisztasággal nyitotta meg a szívét, és a legjobbat akarta kihozni magából... ez egy kritikus pillanat... ekkor nem volt szerette... valamilyen „nemes”, „szent”, „logikus”, „nyilvánvaló”, „egyértelmű” oknál fogva... (ezen okok ritkán saját termékek, általában valamilyen intézmény és annak meghasonlott tragikomikus propagandafigurái sulykolják, persze csak a „megmentés” miatt...) ezért nem lehet semmilyen elvet, törvényt vagy tanítást... általános érvénnyel vakon alkalmazni, semmilyen „OK” miatt... ha valaki az Életet szolgálja és akarja szolgálni... és nem csupán „győztes” akar lenni... én az érteni tudó és akaró „vesztéseket” választom...

Erdődi Endre

„... megértetem, miért álmatlan fészek a part, ahol élet óceánod isteni táncával fürdetsz szabadon”...

Eldobod vagy újrahasznosítod?

A szelektív hulladékgyűjtésről informálódtak a nyolcadikos diákok

A szelektív hulladékgyűjtéssel és az újrahasznosítás fontosságával ismerkedtek meg a székelyhídi Petőfi Sándor Elméleti Líceum VIII. D osztályos tanulói január 16-án az Ér Hangja Egyesület egyik önkéntese segítségével.

A rendelkezésre álló időt igyekeztek minél szívesebben kitölteni. Kezdeként egy prezentáció bemutatásával rögzítették a legalapvetőbb tudnivalókat a szelektív hulladékgyűjtésről és arról, hogy ez miért is lenne számottevő manapság. Kiegészítésként egy videót néztek meg a diákok, melyben választ kaptak nyolc olyan kérdésre, ami felmerülhet a lakosság fejében, ha a szelektív szemétygyűjtésre gondol. Például: „tényleg összeöntik a szelektív szemetet a többivel?” vagy „ha mindenki szelektíven gyűjti a szemetet, akkor az már érdemben segít a bolygó megmentésében?” A kisfilmben említett gondolatok megbeszélését követően a diákok újrahasznosított tárgyakból készült ix-ox játékot és malmot játszhattak hangulatkeltő zene kíséretében egészen kicsengetésig.

A rövidke szünet után négy csoportba ültek vissza a padokban, a különböző szelektív hulladéktárolók színei szerint (piros, zöld, sárga és kék). Ezt követően kezűgyességet igénybe vevő foglalkozás vehette kezdetét, miszerint a katedrán elhelyezett hulladékokból válogatva, egy vagy több kreatív alkotást kellett készíteni. Az nem volt meghatározva, hogy mi legyen a végeredmény, csakis a képzelőerejükre támaszkodhattak. De minden csapat munkájának a fő alkotója a színnek megfelelő szeméttípus kellett legyen: a pirosaknak fém,

A bemutatók után négy csoportba rendeződtek a diákok, a szelektív hulladéktárolók színei szerint

a sárgáknak műanyag, a zöldeknek üveg és a kéknek papír. Az erre szánt idő igencsak gyümölcsöző volt, hiszen egyedi munkák születtek, melyeket ki is állítottak. Készült több ceruzatartó, lámpa, lovacska és még papírszoknya is.

Lezárásként felmérő játékban vehettek részt a nyolcadikosok. Sorra mindenki ki kellett húzzon egy cetlit, melyen egy hulladék neve állt és el kellett döntse, hogy melyik kukába szabad eldobni, majd bele is kellett helyezni a szemléltetőeszközként használt színes tárolók egyikébe. A diákok figyelmesek voltak, így helyesen tudták elvégezni a feladatot.

A tevékenységet az Ér Hangja Egyesület hosszú távú stratégiai partnerségi együttműködés részeként valósította meg, amelyet a közterületek tisztántartása és az újrahasznosítás, a szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítése érdekében dolgoztak ki a ciprusi, olasz, és spanyol egyesületek képviselői arra való tekintettel, hogy az említett, népszerűsítésre váró tevékenységek ezekben az államokban is kihívást jelentenek a közösségek számára. Így ezeket a tevékenységeket más időpontokban, a helyi viszonyokhoz képest átalakított formában ők is végrehajtották, hasonló korcsoportú gyerekekkel.

ÉR HANGJA

A diákok újrahasznosított tárgyakból készült ix-ox játékot és malmot is játszhattak

Válaszutakon járt, de megérkezett

Kövessi Katalin nyugalmazott pedagógus, aki elfogadással és dicsérettel tanította diákjait

Tágas, napfényes nappaliban találkozom Kövessi Katalin nyugalmazott pedagógussal, aki lánya családjánál tesz épp hosszabb látogatást Érolasziban. Mindketten kicsit megszeppenve ülünk le beszélgetni, kezdjük bogozni a családi szálakat, majd a kezdeti kis izgalom átváltozik halkán, szerényen áramló mesélésre a sváb származású férj és családja életéről, a pedagógusi pálya lehetőségeiről, a családalapításról a kommunista diktatúrában.

– Pontosan mit jelent az érolaszi kötődése?

– Nagyváradon születtem 1942-ben, és miután a kórházból hazaengedték édesanyámat, hazahozott Olasziba. Itt laktunk 1945-ig. Ennyit laktam Olasziban, három évet. Kisgyerekként semmi emlékszem. Az első olyan emlék, ami tényleg az én igazi emlékem: amikor költöztünk a háború után Olasziból Szalontára, mert édesapám odavalósi volt. Az olasz gyerekkorról a szüleim azt mesélték, hogy a Kövessi családnak volt két fiúgyermek, velük játszadoztunk. De nem a kisebbik lett a férjem, hanem a nagyobbik. Mivel az édesapám volt a kántortartó, a parókia közelében lakott, ott volt egy nagy vályú, és nagyon szerették összemaszatolni magunkat Zsolttal kisgyerekként. A háború alatt voltak harcok Olasz környékén, sokféle katona ment keresztül a falun, s a szovjetek kötelezték a szüleimet, főzzenek nekik. Édesapámat szerencsére nem vitték el katonának. Ő áthozta Albisról a nagymamát, s ő főzött egy nagyobb tömegnek. A katonák nem ültek le, nem ettek addig, amíg édesapám engem az ölébe nem vett, le nem ült az asztalhoz, és megettet. Mikor látták, hogy eszek gond nélkül, akkor ettek ők is. Otthon, Szalontán is sokat beszélgettek [szüleim] az itt történekről, elhangzottak nevek meg események, de az már nem az én életem volt.

– Aztán nem a kisebbik Kövessi fiú lett a férje, akivel együtt játszottak, hanem a nagyobbik.

– Igen. Mivel a szüleim és a Kövessi család is fiatalok voltak, összebarátkoztak. A Kövessiek édesanyja volt az akkori református papnak, Dajka Istvánnak a lánya, így közel voltak a szüleink egymáshoz. Aztán mi elkerültünk Szalontára, de továbbra is tudtunk egymásról, hogy ottmaradt egy Kövessi család, és ott van két fiú, Szabolcs meg Zsolt, néha-néha hallottunk egymásról. Egyszer 1961-'62-ben beállított hozzánk két ifjú Szalontán, biciklivel jöttek, bemutatkoztak, hogy ők Kövessi Szabolcs és Zsolt. Akkor ez az ismeretség újra feléledt.

– Mi történt a biciklis látogatás után?

– Akkor csak egy-két napot töltöttek nálunk, azután jöttek Székelyhídra, Váradra, körutat leírva tértek vissza Kalánba, mert akkor ők már ott laktak. Levezgettünk, több-kevesebb komolysággal. 1967-ben írt egy nagyon komoly levelet a nagyobbik fiú, Szabolcs. Leírta, nagyon szeretne velem találkozni, és azt javasolja, talál-

kozzunk Szalontán. Megkérte a kezemet, én pedig elfogadtam. Megbeszéltek, elmondtuk a szülőknél, és még abban az évben, július elsején összeházasodtunk. Akkor kezdődött a vakáció, és gondoltuk, hogy ezt a napot soha nem fogjuk elfelejteni. De biza sokszor elfelejtettük, mert örültünk, hogy kezdődik a vakáció, és akkor eltelt mindig egy pár nap, és eszünkbe jutott, hogy hát házassági évfordulónk volt közben.

– Hogyan választotta a pedagógusi pályát és ennek melyek voltak a fontosabb állomásai?

– 1960-ban érettségiztem Szalontán. Az akkori ösztöndíjrendszerben, amikor tizenegedikesek voltunk, kellett kérni ösztöndíjajavaslát saját magunknak a néptanáctól, ahogy akkor hívták a polgármesteri hivatal. Mivel akkor alakították ki a hároméves pedagógiai intézeteket, oda kellett nekik a diákság, így a legtöbben oda kaptunk ösztöndíjat. A dossziém sarkába azt írták, hogy „Se aprobă pentru institutul pedagogic trei ani Tîrgu-Mureş.” Úgy működött, hogy csak akkor adták az ösztöndíjat, ha odamentem. Mivel én voltam az elsőszülött, utánam még volt két iskolás gyermek (az öcsém '43-ban, a húgom '45-ben született Olasziban), az ösztöndíjon kívül nem volt más lehetőség. Nagyváradon akkor még nem volt semmilyen felsőoktatás, legközelebb Kolozsváron lett volna, de én nem oda kaptam [ösztöndíjat]. Senki se tudott semmit az intézetről. Viszont az *Előre* napilapban megjelent egy kis hirdetés, hogy a Marosvásárhelyi Pedagógiai Főiskola indul román-magyar és fizika-kémia szakokkal. Így odamentem. Miután ezt elvégeztem, Bályokra kerültem, ott voltam négy évig, és onnan mentem férjhez Kalánba.

Kalánban egy évig mint tanító néni dolgoztam a magyar tagozaton, tanítottam a II. és a IV. osztályt, ez nagyon tetszett nekem, köny-

nyű volt, és nagyon közel volt az iskola, két perc alatt odaértem. Mivel az első gyerekünk, a fiam kicsike volt, nagyon előnyös volt ez nekem. Az iskolában mindent el tudtam intézni a munkaidőm alatt, utána délután szabad voltam. 1968-tól nyugdíjazásomig dolgoztam ott, de nem tanító néniként, mert a magyar tagozatra kineveztek másvalakit, megint állás után kellett néznie. Megint mentem, kértem, ezúttal fizika-kémia katedrát, és kaptam is, csak románul. Hozzá kellett fogjak románul tanítani. Nehéz volt az átmenet magyarról románra. Ugyanebben az elemi iskolában tanítottam 1999-ig. Később, Kinga lányom születése után kineveztek címzetes tanárnak.

– A pedagógusi munkájában melyek voltak a vezérfonalai a gyerekekkel illetően?

– Hogy mindig olyan helyzetbe hozzam őket, hogy maximálisan tudjanak teljesíteni. Hogy fogadjam el: egyik erre, a másik másvalamire született, és ezért mások a képességeik. Illetve, ne a büntetés legyen a fő eszközöm, sokkal inkább a dicséret.

– Hogyan formálódott eközben férjének életútja?

– A férjemnek nehéz élete volt, mert az ő családjuk nem volt annyira vagyonos, hogy kiemeljék őket és elköltözzenek. Ők sajnos abba a kategóriába tartoztak, akiket egyfolytában kínoztak, hurcoltak jelentésekkel, különböző közmunkákkal. Közben apósom ebben az időben, három évig a háború után, orosz hadifogoly volt. Tehát anyósom volt itthon a két fiával, és nagyon nehezen éltek. Apósom hazajött a hadifogságból, de 1952-'53-ra lehetetlen volt itthon maradni. Közben a férjem elvégezte Székelyhídon a hét osztályt, felvételizett Váradon valamelyik magyar líceumba – lehet, pont az Adyba, ahol most az unokám tanul –, és bejutott az első között, mert a férjem nagyon okos ember volt. Mikor ment beiratkozni, azt mondták, a származása nem megfelelő, és nem vették fel. Ezt megélte még egyszer Kalánban is. Ezután tengettlengett, tizenhat éves se volt,

amikor valami ifjúval együtt elment Hunyad megyébe, Kalánba.

A férjem olyan fiatal volt még, hogy még fel se vették, csak befogadták, dolgozzon ott a mesterek mellett. Eleinte éldegélt ott, hogy kapott minden nap kenyeret meg egy darab szafaládét. Miután betöltötte a tizenhat évet, felvették mint segédmunkást, és kezdte képezni magát. Elvégzett különböző tanfolyamokat, amire csak engedték. Először lett vízvezeték szerelő, aztán hegesztő, aztán hajtási engedélyt szerzett mindenre, csak motorra nem. Tehát dolgozott, először a kenyérgyár építésén, majd a vasgyárban. Ő ott dolgozott nyugdíjba menéséig. Eleinte barakkokban lakott mindenki Kalánban, eleinte közösen, több munkás együtt, majd a férjem kapott egyedül barakklakást, és anyósomék, akik addig itt voltak Olasziban, odaköltöztek. Aztán építettek kolóniának nevezett munkásházákat. Kicsikék voltak, kicsi szoba, konyha, előszoba, picike udvar előtte, s kinti véccé. Négy vagy öt háznak volt elől egy közös vízcsap. Apósom villanyszerelőként dolgozott a gyárban. Az 1956 utáni események apósomat is érintették, mivel a Sass Kálmán-féle csoport tagjaként koholt vádak alapján elítélték, hat évig volt politikai fogoly. Amikor az esti iskolát be akarták indítani, akkor már a férjemék is egy nem túl nagy, de kényelmes tömbházlakásban éltek. A szomszédban lakó egyik számtantánár, akivel később kollégánok lettünk, megállította az anyósomat, és mondta, ne engedje a fiát felvételizni, mert úgyse veszik fel, mert a párttól felszólították őket, hogy Kövessi Szabolcs nem tanulhat. Csak 1967-ben engedték meg, hogy beiratkozzon szakiskolába, majd mesteriskolát is végzett.

– Hogyan kanyarodott vissza a család útja Érolasziba?

– Közben mi azért jártunk Szalontára, mert a szüleim ott éltek. Aztán jött a [1989-es] változás, a szülői házzal volt intéznievaló, megneztük, hogyan is állunk a telekkönyvekkel. Valakit megbíztunk, Váradról hozza el a másolatokat a szalontai házról és az érolaszi házról is. Az iratokból láttuk, hogy a telekkönyv szerint az érolaszi ház Kövessi Árpád, apósom nevében van, aki öröklés útján jutott hozzá 1934-ben. Tehát a házat nem államosították hivatalosan. Kinga lányoméék akkor az egyetemről kikerülve már közös otthonot kerestek, próbálkoztak többfelé, s a végén abban maradtunk, hogy költözzenek ide, Olasziba. Ebbe a házba, ami negyven évig a kollektív gazdaság székhelye volt. Itt tartottak gyűléseket, lakodalmakat. Ide csak '89 után jöttünk vissza, korábban nem lehetett, csak amikor a restitúciós eljárások megkezdődtek, és jöttünk mi is visszaigényelni földet.

– Számos helyen megfordult fiatal életkezdőként, mire sikerült otthonra találni Kalánban, egy lehetetlen rendszerben. Ezekkel a tapasztalatokkal a háztársakban hogyan látja napjaink fiataljait?

– Azt gondolom, minden fiatal generáció életének megvan a maga szépsége vagy nehézsége is. De szerintem nekünk könnyebb volt, mert nem volt olyan bizonytalan a lét, ez az annyira rohanó élet, ez az állandó harc a megélhetésért. Hogy ne dolgozz, nem túrték meg, de azt, hogy a munkahelyen elmaszatolj egy fél napot azt már inkább, és így is megfizeték érte. Manapság nagy lehetőség, hogy bárki választhat. Nekünk nem volt ilyen lehetőségünk. És választhatja bárki azt, ami neki valóban tetszik. De akkor csinálja meg jól, egy kicsit jobban mint az átlag, a tömeg. Akkor eredményesen lehet élni, lehet létbiztonságot megteremteni.

Kövessi Katalin férjével, Szabolccsal 1967-es házasságkötésük napján, Szalontán

